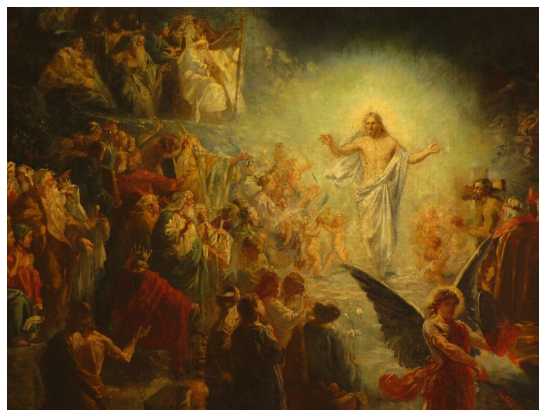

„Zostúpil do pekiel...” – O sláve Nášho Pána Ježiša Krista po Jeho telesnom pochovaní

Anton Palšovič

30. marca 2024 ✝ Cirkev

V hlbokom zármutku boli učeníci Ježišovi od toho času, ako svojho najlepšieho Priateľa, Dobrodinca a Majstra stratili. A keď oni tiež videli i tie ukrutné muky, ktoré Židia Ježišovi činili, mali príčinu sa obávať, aby oni tiež, ako jeho učeníci, tak ako on, chytení, súdení, mučení a zabití neboli. Preto sa, ako dnešné evanjelium dosvedčuje, v jednom dome v Jeruzaleme zhromaždili a tam celý čas dvere domu toho zamknuté mali. Ale nenechal dlho láskavý Ježiš apoštolov svojich v tomto zármutku: potešil ich ešte v ten istý deň svojou prítomnosťou, v ktorý z mŕtvych vstal. Lebo keď sa už v čase rána ako ženám, ktoré k hrobu prišli, tak i dvom učeníkom, ktorí do mestečka Emauzy išli, bol ukázal, ukázal sa tiež večer všetkým týmto spolu zhromaždeným apoštolom, keď sa o tom ani najmenej nenazdávali.

Zdroj: wikimedia commons

Prišiel k nim zatvorenými dverami, a razom bojazliví a smutní učeníci videli osláveného Majstra svojho uprostred seba, počujúc z úst jeho to prívétivé pozdravenie: „Pokoľ vám !“ Aby ho však prestrašení učeníci za voľajakého ducha nedržali a aby ich presvedčil, že je On sám Spasiteľ, s tým istým telom, ktoré viselo na kríži, ukázal im ruky a bok, v ktorých znamenia rán niesol. Áno, dovolil im sa dotknúť Ho, žiadal, ako to viacerí evanjelisti rozprávajú, niečo jesť; jedol pred nimi, aby tak žiadnu pochybnosť nemali, že skutočne z mŕtvych vstal.

Tak je, milí kresťania! Ježiš Kristus, ktorý po mnohých pretrpených bolestiach a potupách na kríži zomrel, ktorého Telo pochované bolo, tretí deň slávne svojou vlastnou mocou z mŕtvych vstal. Všet ale Duša jeho sa až do tohto dňa v Pekle zdržovala. Tieto dve pravdy vyznávame týmito slovami piateho článku Apoštolského vyznania viery:

„Zostúpil do pekiel; tretieho dňa vstal z mŕtvych.”

Týmito slovami však aj to vyznávame: že akokoľvek sa Telo po smrti Ježiša Krista od Duše oddelilo, predsa sa jeho Božstvo ani od Tela ani od Duše neoddelilo; ale zostávalo toto vždy tak s Telom, ako aj s Dušou

spojené, takže Telo Nášho Pána bolo aj v hrobe Telom Syna Božieho, a jeho Duša od Tela oddelená aj v Pekle bola Dušou Syna Božieho. Ježiš Kristus, keď zomrel, prestal byť živým človekom; ale ani na okamih neprestal byť Synom Božím. Syn Boží, ktorý bol vo svojom Tele pochovaný; Syn Boží, ktorý s Dušou svojou zostúpil do Pekiel, všade cti a poklony je hoden.

Rozjímali sme doteraz o tajomstve umučenia a smrti Syna Božieho. Videli sme tie úžitky, ktoré umučenie a smrť jeho ľudskému pokoleniu priniesli. Teraz už rozjímajme o tajomstve slávy Jeho. Sláva Jeho sa hneď po Jeho smrti ukázala, keď zostúpil do pekiel, kde bol s radosťou prijatý od duší tých, ktorí tam na neho čakali. Ukázala sa sláva Jeho, keď ako víťaz a premožiteľ smrti z mŕtvych vstal a potom slávne na Nebesia vystúpil. O týchto tajomstvách slávy Kristovej budem k vám dnes a v budúcich mojich kázňach hovoriť. A síce dnes vás budem rozprávať o tom, čo nás učí viera o Jeho zostúpení do pekiel.

Preukážem totiž:

- 1.) že Ježiš Kristus zostúpil do pekiel;
- 2.) z akých dôvodov On do pekiel zostúpiť chcel.

I.

Telo Ježiša Krista bolo pred západom slnka z kríža dolu sňaté, do hrobu položené, v ktorom až do rána prvého dňa v týždni, ktorý my voláme nedeľou, odpočívalo; Jeho však od Tela oddelená Duša zostúpila do pekiel. Aby ste túto pravdu našej viery pochopili, potrebné je vedieť, čo sa v Písme svätom pod slovom Peklo rozumie.

1.) Písmo sväté slovom Peklo mnohokrát označuje hrob. Tak sa má rozumieť tomu, čo Anna vraví: „*Pán uvádza do pekla*, (tzn. do hrobu) *a zase vyvádza*“. Ale pri Kristovi slovo Peklo sa nemôže rozumieť v zmysle hrobu, lebo už v predošlom texte bolo povedané, že Ježiš Kristus bol po svojej smrti pochovaný. Pod slovom Peklo sa tu teda musia rozumieť tie tajné miesta, kde sa zdržujú duše zomrelých, ktoré nebeské blahoslavenstvo nedosiahli. V tomto zmysle chápe Písmo sväté toto slovo na mnohých miestach. Tak u sv. Pavla čítame: „*Aby na meno Ježiš zohlo každé koleno v Nebi, na Zemi, i v Pekle.*“ (porov. Flp 2,10)

Zdroj: flickr.com

Také miesto rozumel patriarcha Jakub, keď počujúc tú smutnú novinu, že divá zver roztrhala a zožrala jeho syna Jozefa, žalostne a plačúc zvolal: „*Zostúpim do pekiel (podsvetia) k synovi môjmu.*“ (Gn 37,35)

Takých tajných miest Zeme, ktoré sa nazývajú Peklom, je viac. Tak sa nazýva Peklom to vlastné miesto, kde sú zatratení večné trápení. Peklo v tomto prvom význame: to bolo miesto, kam ten boháč, o ktorom Evanjelium rozpráva, po svojej smrti prišiel. „*Umrel tiež i boháč, a išiel do Pekla*“ (porov. Lk 16,23). Po

druhé: je to miesto, v ktorom duše dobrých, ktorí len v malom hriechu umreli, alebo ešte nejaké dlhy spravodlivosti Božej za hriechy svoje zaplatiť musia, dočasné pokuty trpia, a po vytrpených pokutách do nebeskej vlasti prijaté pôjdu. Takéto miesto rozumie Cirkev, keď pri svätej omši za mŕtvych takto sa modlí káže: „*Pane Ježišu Kriste, kráľ slávy vyslobod' duše všetkých tvojich veriacich zomrelých od pokuty Pekla.*“ Toto miesto sa nazýva presne – Očistec.

Nakoniec: to miesto, v ktorom duše tých svätých zdržované boli, ktorí boli zomreli skôr, než Ježiš Kristus dielo vykúpenia ľudského pokolenia dokončil, sa nazýva Predpeklie. Lebo máme vedieť: že akokoľvek mnohí ľudia dobre, spravodlivo, pobožne, nevinne na svete žili, prv než Kristus na svet prišiel a umrel, predsa žiadny z nich hneď po svojej smrti do Neba prísť nemohol. Nebo bolo skrze hriech Adama uzavreté: tedy žiadny do neho vojsť nemohol, dokiaľ ho Ježiš po svojej smrti a vzkriesení neotvoril a prvý do neho, ako Premožiteľ hriechu, nevošiel, čo sv. Pavol učí, hovoriac: „*Duch Svätý oznamuje to, že ešte nebola zjavená cesta do svätostánku – do Neba, dokiaľ prvý stánok – Starý zákon – trval*“ (porov. Hebr 9,8). Inde menuje Ježiša „*Predchodcom, ktorý prvý do svätostánku, to jest: do Neba vošiel.*“ (porov. Hebr 9,11–12)

Pravdu túto ten istý apoštol zreteľnejšie učí, keď takto píše: „*Máme nádej, že vojdeme do svätostánku nebeského skrze Krv Krista, do ktorého nám novú a blahoslavenú cestu On otvoril skrze roztrhnutie opony*“ (porov. Hebr 10,19– 20), tzn. skrze smrť svojho Tela. Keď Kristus cestu do Neba otvoril, pred Nim nebola žiadna cesta, ktorú by tí starí patriarchovia a všetci svätí, ktorí v Starom zákone boli živí, do Neba vojsť mohli. Pravda teda je, čo Cirkevný Učiteľ sv. Hieronym veľmi pekne hovorí: „*Krv Kristova je kľúč nebeský.*“

Kým ľudské vykúpenie nebolo skrze Krista dokonané, museli duše tých spravodlivých v Predpeklí byť zdržované, kde ony žiadne muky a bolesť netrpeli, lež v tichosti a blahoslavenej nádeji na svoje vykúpenie čakali. Tuto v Predpeklí boli duše Adama a Evy, Ábela, Seta, Noeho, Abraháma, Izáka, Jozefa, Mojžiša, Jóna, Daniela, Judity, Zuzany a mnohých iných patriarchov, prorokov a svätých Starého zákona. Toto miesto rozumel Kristus, keď o chudobnom Lazárovi riekol: „*Keď žobrák umrel, anjeli ho zanesli do Abrahámovho lona.*“ (Lk 16,22)

2.) Takže, do ktorého Pekla zostúpila Duša Ježiša Krista? Ani k zatrateným, ani do Očistca, lež do lona Abrahámovho, čiže do Predpekli. O jeho skutočnom zostúpení do pekiel zreteľné je svedectvo proroka Dávida. „*Nezanecháš – vraví o Kristu – dušu moju v Pekle, ani nedáš svätému tvojmu vidieť porušenia*“ (porov. Ž 16,10). A v Knihe múdrosti o ňom písané stojí: „*Preniknem všetky nižšie strany Zeme, pohliadnem na všetkých odpočívajúcich a osvietim všetkých dúfajúcich v Pána*“. Ktože sú však tí, ktorí odpočívajú dúfajúc v Pána? Zaiste nie telá mŕtvych v hrobe, lež duše spravodlivých v Predpeklí.

Zdroj: wikimedia commons

A teda preto, že Kristus zostúpil do pekiel, si nemyslíme, žeby toto Jeho najvyššej moci niečo ubralo alebo jasnosť Jeho svätosti zatienilo. Zaiste nie! Naopak, On týmto ešte viac svoju svätosť a moc zreteľne ukázal, čo ľahko pochopíme, keď príčiny, z ktorých do pekiel zostúpil, uvážime.

II.

1.) Ježiš Kristus nevstúpil do pekiel ako väzeň do temnice. Všetci ostatní ako väzni tam vstúpili; on však – ako vraví Žalmista – „*medzi mŕtvymi slobodný*“ a víťaz vstúpil tam, aby diabla zahnal, a tých, ktorí boli od nich v žalári zavretí, z väzenia vyslobodil. Hľa, toto bola prvá príčina zostúpenia Ježiša Krista do Predpeklia, aby totižto duše tých svätých patriarchov, prorokov a všetkých spravodlivých Starého zákona, ktorí v neho verili, prikázania Božie zachovali a tak mocou budúcich zásluh Ježiša Krista spravodlivými a Bohu milými sú učinení, potešil, ich zo žalára vyslobodil a so sebou do Neba priviedol.

Toto vyslobodenie je vyslobodenie spravodlivých; čo Ozeáš prorok týmito slovami predpovedal: „*Budem smrť tvoja ó, smrť! Hryzenie tvoje budem ó, Peklo!*“ (porov. Oz 13,14), keď ťa olúpim, o otcov totižto tých, ktorých z teba vyvediem. Toto vyslobodenie spravodlivých myslel prorok Zachariáš, keď takto v duchu hovoril k Spasiteľovi: „Ty tiež pre krv Tvojej zmluvy – umučenia Tvojho vypustil si Tvojich väzňov z jamy, v ktorej niet vody“ (porov. Zach 9,11). To isté sv. Pavol učí, hovoriac o Kristovi: „*Olúpiac kniežatstvá a mocnosti pekelné, previedol ich srdnato, zjavný triumf držiac nad nimi skrze seba samého.*“ (porov. Kol 2,15)

Ale aj inšia ešte príčina bola, pre ktorú Syn Boží zostúpil do pekiel. Aby ako v Nebi a na Zemi, tak i v Pekle svoju moc a vládu božskú ukázal a – ako sv. Pavol hovorí – „*aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno v Nebi, na Zemi i v Pekle.*“ (porov. Flp 2,10)

2.) Ó, milí kresťania! Kto sa tu diviť nebude nad tou veľkou dobrotivosťou a láskou Syna Božieho? Jemu nebolo na tom dosť, že najhorkejšou smrťou trpieť chcel, lež On chcel aj do tých najtajnejších miest Zeme – do pekiel zostúpiť, aby Jemu milé duše odtiaľ vyslobodené k blahoslavenstvu vyvedol. To nebolo treba, aby On sám ta zostúpil; mohol on aj anjela nejakého k tým spravodlivým zoslať a im skrze neho radostnú novinu ich vyslobodenia zvestovať.

Lež tak ako kráľ, ktorý skrze šťastlivú vojnu svojho nepriateľa sebe podmanil a vojsko jeho rozohnal, od radosti sa zdržať nemôže, aby hneď po svojom víťazstve tie nové sebe podmanené mestá nepriateľom odňaté nepoprezeral: tak Ježiš Kristus horlivou žiadosťou dychtil v prvom svojom okamihu po smrti vidieť tie duše, ktoré svojím umučením a smrťou z moci nepriateľa pekelného a ich väzenia vykúpil. Ó, aká nevyjadriteľná to bola radosť pre Krista, keď mnoho tisíc duší uzrel, ktoré svojím umučením vykúpil! Bezpochyby riekol a pomyslel si:

„Nie je mi ľúto za tak hojnú krv vyliatu! Blahoslavený strom kríža, ktorý mi tak vzácne a drahé ovocie doniesol!“

Aký to strach pre kniežatá pekelné, keď oni uzreli ako Kristus brány a závory pekelné polámal, a tých, ktorých oni vo väzení držali, z ich moci vytrhol! Aké plesanie, aký radostný hlas sa medzi tými blahoslavenými praotcami ozýval, keď videli dvere svojho žalára sa otvárať k svojmu vyslobodeniu, po ktorom tak dlho dychtili! Ktože vypovie radosť otca veriacich Abraháma, ktorému bolo sľúbené, že sa z jeho pokolenia má Syn Boží narodiť? Kto vypovie radosť Izáka, ktorí kedysi na horu Moria drevo sám niesol, na ktorom mal byť obetovaný, a tým Krista, drevo kríža, na ktorom bol Kristus obetovaný, symbolizoval?

Zdroj: wikimedia commons

Kto vypovie radosť kráľa Dávida, ktorý o ňom tak mnoho vo svojich žalmoch spieval ? Teraz on prespevuje slávne týmito slovami: *„Požehnal si Pane tvoju zem, odvrátil si zajatie ľudu tvojho Izraelského, odpustil si nepravosť jeho, prikryl si v sečke hriechy ich, skrotil si všetok hnev Tvoj, odvrátil si od nás hnev prchlivý.“* (porov. Ž 85,2–4)

Aká nadovšetko veľká bola radosť prvého Otca nášho Adama! Tento Jemu pred všetkými naproti šiel a padnúc k Jeho nohám, najprv za odpustenie prosil, že hriechom svojím bol príčinou tak horkého Kristovho umučenia; potom mu vzdával vďaky nekonečné, že ľudské pokolenie jeho vinou do nešťastia uvrhnuté, od zatratenia a väzenia pekelného svojou smrťou vyslobodiť ráčil. Radosť týchto spravodlivých duší tak srdcom pochopiť môžeme, keď si pomyslíme na radosť väzňa, ktorý bol zavretý mnoho rokov v temnom žalári a dychtil po svojom vyslobodení, a hľa razom z ničoho nič sa dvere temnice otvárajú, putá, do ktorých bol prikovaný, sa mu skladajú, a on skrze svojho osloboditeľa je von na svetlo vyvedený a slobodou obdarený.

Milí kresťania, čímže ja už spasiteľnejšie ukončiť môžem dnešné učenie, ako tým napomenutím, aby ste teraz, dokiaľ ešte žijete, častejšie vo vašich myšlienkach do Pekla zostupovali a o tých trestoch a trápeniach,

ktoré tam zatratení trpia, rozmýšľali? Čo vás môže silnejšie od hriechu odtiahnuť a k dobrému povzbudiť, ako myšlienka táto?

Keď patriarcha Lót bol skrze anjelov z mesta Sodomy, ktoré pre svoje ohavné hriechy a samopašnosť malo byť ohňom z neba padajúcim vyhladené, vyvedený, ťažko sa tomuto starému videlo na vysoký vrch vyjsť, na ktorý sa mal ratovať: pýtal si teda dovoľenie utiecť do blízkeho mesta, ktoré aj dostal, a už aj išiel do toho mesta. Lež ako zďaleka uzrel hrozné plamene ohňa, ktoré Sodomu zožierali; ako počul žalostivý plač a krik obyvateľov toho nešťastného mesta, odrazu svoje myšlienky zmenil a na horu ako len mohol najrýchlejšie, utekal. Prečo? Lebo hľadiacemu na strašlivý oheň už sa nevidelo byť ťažkým, čo sa mu predtým zdalo byť nemožným.

Kresťan môj! Keď sa ti ťažko zdá od jednej cnosti postupovať k druhej; keď sa ti vidí byť nemožným tento alebo iný hriech potlačiť, potlačiť tvoj hnev, tvoju chlipnosť, tvoju nemiernosť v pití, tvoj zvyk zlorečiť, rúhať sa atď., obráť svoje oči k ohňu žalára pekelného, a bude sa ti vidieť ľahkým to, čo sa ti zdalo byť ťažkým; pomysli si: svätí otcovia sú z Predpekliá vyslobodení; avšak ja keď upadnem do žalára tých zatratencov, celú večnosť nebudem mal vysloboditeľa, ktorý by ma z neho vyviedol.

Pomyslite, milí kresťania častejšie na toto a uvidíte, ako veľmi vám bude myšlienka táto užitočná.

Prevzaté z časopisu *Poklady kazateľského rečníctva* 11/1856–1869, jazykovo mierne upravené.

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/zostupil-do-pekiel-o-slave-nasho-pana-jezisa-krista-po-jeho-telesnom-pochovani/>